

Gender als identiteit

Puber

Vrijdagmiddag vijf uur, ik moet nog even langs de spoedeisende hulp. Een meisje van veertien heeft een halve strip paracetamol ingenomen en de vraag aan mij is of ze veilig naar huis kan. De arts-assistent heeft haar al gesproken, en vertelt terwijl we door de gang lopen dat het meisje liever met Lex wil worden aangesproken, 'want ze is in transitie'. Het authentieke jonge kind vertelt dat de twijfels haar angstig en somber maken. Ze weet niet goed meer wie ze nou eigenlijk is. Haar beste vriendin wil sinds dit schooljaar een beste vriend zijn en de andere meisjes uit de klas zijn maar meelopers. Ik besluit haar naar huis te sturen na een gesprek met haar en haar moeder, over de verwarrende tijd die puberteit heet. In de brief naar de huisarts schrijft de arts-assistent 'jongeman', daar maak ik toch maar 'meisje met twijfels over genderidentiteit' van.

Oplossing

'Vroeger waren een of twee meisjes de mooiste van de klas, nu lijkt iedereen daarnaar te streven', verzucht de plastisch chirurg tijdens de ziekenhuisborrel. En de meisjes die geen dunne paardenstaart-types zijn twijfelen op hun vijftiende ineens of ze geen jongen moeten zijn. Hij is gespecialiseerd in het uitvoeren van geslachtveranderende operaties. 'En voer jij die operaties dan weleens uit terwijl je er niet achter staat?' vraag ik. 'Ja, dat is het werk van de psychologen,

als ik daar nog over moet nadenken kan ik mijn werk niet doen'. De vaak nog erg jonge psychologen voeren vooral een screeningslijst uit op de aanwezigheid van psychopathologie, maar zijn niet geschoold in het onderzoeken van de lagen die achter identiteitstwijfel kunnen schuilgaan. Ik juich het toe dat steeds meer jongeren zichzelf kunnen zijn, maar is de oplossing hier wel altijd gericht op het juiste probleem?

Maxim

We moeten onderscheid maken tussen 'wrong body' en 'wrong society', betoogt Maxim Februari, schrijver, filosoof en NRC-columnist, die zelf geboren is als Marjolein, op een congres over seksualiteit en gender. Biologisch gezien ligt de genderidentiteit bij de geboorte vast, en als die anders is dan het geslacht komt dat waarschijnlijk door een verstoorde hormoonhuishouding tijdens kritieke fasen in de ontwikkeling van een foetus. Deze mensen voelen zich al op jonge leeftijd in het verkeerde lichaam zitten. Tegenwoordig lijkt er een groeiende groep op latere leeftijd te gaan twijfelen aan hun identiteit en de oplossing hiervan in de maatschappij te zoeken, met genderneutrale toiletten en vooral veel boosheid op sociale media op alles wat gender-stereotiep is. Het gaat niet meer over het lichaam, maar over de vrijheid te mogen zijn wie je bent. Is het te laat om de begrippen man en vrouw weer wat te verruimen?

Door **Rianne van de Kraats**, psychiater en specialistisch groepspsychotherapeut binnen MoleMann in het Meander Medisch Centrum in Amersfoort en lid van de commissie MAG van de NVGP.

Refereren aan:

Kraats, R. van de (2024). Gender als identiteit. *Groepen. Tijdschrift voor groepsdynamica & groepspsychotherapie*, 19(3), p. 31.